

PS PETRO – referat fra møte 2-2023

Dato

Tirsdag 13. juni 2023
9.00 til 15.00

Sted

Teams

Til stede

Per Gerhard Grini, styreleder
Charlotte Skourup
Eirik Sønneland
Martin Smedstad Foss
Alfred Hanssen
Malin Torsæter
Hege Kverneland
Runar Rugtvedt
Arvid Østhus
Per Sogge (observatør OED)

Forfall

Jorunn Elise Tharaldsen

**Til stede fra
Forskningsrådet**

Rune Volla
Eva Irene Falleth (sak 13)
Ingrid Anne Munz
Katrine Wyller
Lars Erik Walle
Øvrige fagansvarlige fra avdelingen
Randi Myhre (sak 15)
Trond Einar Pedersen (sak 15)

Sak 10/23 Godkjenning av saksliste

Vedtak *Sakslisten ble godkjent.*

Sak 11/23 Referat fra styremøte 1-2023

Referat fra porteføljestyrets møte 23. mars 2023 var tidligere oversendt styret. Det kom ingen kommentarer eller rettelselser fra styrets medlemmer, og referatet var derfor godkjent.

Vedtak *Porteføljestyret tok saken til etterretning.*

Sak 12/23 Habilitet

Reglene om habilitet og tillit kommer til anvendelse i forbindelse med enhver tilretteleggelse eller avgjørelse i en forvaltningssak. I forkant av møtet hadde styremedlemmene vurdert egen habilitet i forhold til sak 19/23.

Habilitet for administrasjonen var også vurdert. Det var ingen inhabilitet i administrasjonen.

Prosjekt 344450, Per Gerhard Grini hadde foretatt en ekstra sjekk etter gjennomgang av sakspapirene da dette prosjektet involverer Equinor. Prosjektet omhandler tematikk under hans linje, men ansatte i hans linje er ikke involvert i søknaden. Basert på fakta om saken vurderte styret Per Gerhard som habil.

Malin Torsæter, Alfred Hanssen og Martin Smedstad Foss erklærte seg inhabile i sak om bevilgninger KSP-K, gruppe B.

Malin Torsæter erklærte seg inhabil for gruppe C.

Vedtak *Porteføljestyrets medlemmer erklærte seg habile i henhold til oppdaterte lister.*

Sak 13/23 Orienteringer

Administrasjonen orienterte om aktuelle saker.

Ny områdedirektør

Eva Irene Falleth er ny områdedirektør for Bærekraftig samfunnsutvikling fra 2. mai. Hun presenterte seg kort.

Nye porteføljestyrer

Eva Irene Falleth presenterte ny porteføljestyrestruktur. Porteføljestyret for petroleum slås sammen med Porteføljestyret for energi, transport og lavutslipp. I tillegg legges ansvar for den maritime portefølje inn i det nye porteføljestyret; Porteføljestyret for energi og transport.

Innovasjon og demonstrasjonsprosjekter

Søknadsfrist var 7. juni for IPN og IPD. Det kom 10 IPN og 14 IPD søknader til petroleum. Antallet kan endres når forvurderingen er gjennomført. Porteføljestyret stilte spørsmål om muligheten til omdisponering mellom utlysningene basert på søknadstilfang og kvalitet.

Havbunnsmineraler

JPI Oceans planlegger en ny utlysning rettet mot havbunnsmineraler, inkludert sulfidforekomster. Dette er relevant for Norge, men Forskningsrådet har ikke dedikert finansiering til formålet. Forskningsrådet vil derfor trolig ikke delta i den internasjonale utlysningen.

Det er også begrensede muligheter nasjonalt for FoU på havbunnsmineraler. Søkere fra næringslivet henvises til innovasjonsprosjekter, enten maritim eller den åpne konkurransearenaen for næringslivet. Det er viktig at eventuelle søknader er innrettet mot formålet i utlysningen.

Virksomhetsbudsjettet

Styreseminaret planlagt i september/oktober (Sak PS PETRO 06/23) må avlyses på grunn av for trangt virksomhetsbudsjett.

Vedtak

Porteføljestyret tok saken til etterretning.

Sak 14/23

Økonomi

Administrasjonen minnet om at det overordnede styringsmålet er at tildelingsnivået skal være lik inntekten til budsjettformålet. Alle budsjettformål skal sørge for å at det er balanse mellom årlige inntekter og årlige bevilgninger til prosjekter, samt sikte mot et jevnt økonomisk og tematisk/faglig aktivitetsnivå i fagmiljøene. Forskningsrådet økonomiavdeling bestemmer utlysningnivået.

PETROMAKS2

PETROMAKS2 har negative avsetninger med en positiv trend som antyder at budsjettformålet vil gå i null i 2026. Fra 2024 kan utlysningnivået derfor være lik forventet inntekter. Brasilutlysningen er utsatt til våren 2024. Styret oppfordret administrasjonen til å arbeide videre for gjennomføring av denne.

DEMO2000

På grunn av termineringer viser prognosen på DEMO 2000 positive overføringer. Utlysningnivået kan derfor økes over antatt inntekt på 50 mill. kroner per år. Dette gjelder også tildelinger for 2023. Faktisk tildeling i 2023 vil være avhengig av kvaliteten på søknadsbunken.

Vedtak

Porteføljestyret tok saken til etterretning.

Sak 15/23

Forskningsrådets strategi

Administrasjon innledet med en bakgrunn for Forskningsrådets virksomhet, herunder Langtidsplanen for forskning og utdanning, OG21-strategien, Porteføljeplan for petroleum, samt OEDs forventninger beskrevet i tildelingsbrev. Administrasjonen presenterte videre målsetting og rammer for arbeidet med ny strategi for Forskningsrådet.

Porteføljestyret var invitert til å gi innspill til arbeidet med å identifisere de viktigste utfordringene og hva som bør prioriteres for å nå målene som er særlig relevant for dette porteføljestyret.

Porteføljestyret fremmet sine synspunkter og forslag til prioriteringer:

- Strategien må ha en tydelig relasjon til porteføljeplanene. For petroleum, er det god sammenheng mellom prioriteringer i LTP, OG21 strategien, tildelingsbrev og porteføljeplanen for petroleum. De klassiske petroleumsdisiplinene må også utvikles, i tillegg til de omfattende endringene som trengs for blant annet reduksjon av klimagassutslipp, opprettholde energisikkerhet, digitalisering og cybersikkerhet.
- Strategien bør hjelpe næringslivet å sette FoU høyere på dagsorden. Den bør ikke begrenses kun til næringer som er definert som grønne. Alle næringssektorer, inklusive petroleum, har behov for FoU for å kunne gjøre endringer for forbedring av konkurransekraft, miljøperspektiver og andre forhold knyttet til bærekraft.
- Grunnforskningen, nysgjerrighetsdrevet forskning må ha en tydelig plass, sammen med anvendt forskning. Høy vitenskapelig kvalitet er av stor betydning. Veien fra grunnforskning til anvendelse er i mange tilfelle for lang, men unntak finnes.
- Det er viktig at forskningsbasert kunnskap og ny teknologi tas i bruk.
- Det internasjonale perspektivet er av stor betydning.
- Kompetansebehovet innenfor matematikk, naturvitenskap og teknologi er stort.
- Strategien bør være lett tilgjengelig, og følges opp av reell plan for gjennomføring og måloppnåelse.

Administrasjonen tar porteføljestyrets innspill med seg i det videre arbeidet med Forskningsrådets strategi.

Vedtak

Porteføljestyrets kommentarer i møtet tas med i det videre arbeidet med ny strategi.

Sak 16/23

Porteføljeanalyse

Administrasjonen gjennomgikk hovedpunkter fra porteføljeanalysen.

Analysen viser noen utviklingstrekk og funn som gir mulighet til å reflektere over alternative investeringsvalg fremover. Analysen blir publisert på Forskningsrådets nettside. Styret ble invitert til å gi sine innspill.

Porteføljestyrets medlemmer hadde følgende innspill:

- Styret var svært fornøyd med analysen og muligheten til å se helheten.
- Styret bemerket stabiliteten i fordelingen mellom de ulike temaene, og spesielt at andelen for reduksjon av klimagassutslipp ikke øker i vesentlig grad, gitt styrets innsats for dette.
- Undergrunnsforståelse er viktig, og bør ha høy prioritet. Det mangler kandidater til studier innen geofag; det er nok søkere, men ikke nok

studieplasser. Dette området er også svært viktig for andre sektorer og langt utenfor petroleumssektoren.

- Boring, komplettering og intervensjon er også et viktig temaområde for forvaltningen av ressursene, i tillegg til de temaene som beskrives i utkastet.
- Redusert andel forskerprosjekter er en villet utvikling, vi bør se på hvor smalt utlysningene utformes i fremtiden. En stor ramme for forskerprosjekter kan mobilisere gode prosjekter.
- Søknadstilfanget er et problem som må adresseres. Kan skyldes usikkerhet knyttet til avkastning av investeringer i olje og gass på lenger sikt. Et mulig tiltak er å se på hvordan de store aktørene arbeider med ny teknologi for elektrifisering, og hvordan disse kan oppfordres til å bruke våre virkemidler.
- Styret påpekte forbedringspotensial på konkrete figurer og tekst.

Vedtak

Administrasjonen tar med seg kommentarene fra porteføljestyret i det videre arbeidet med ferdigstilling av porteføljeanalysen.

Sak 17/23

Rekruttering

Administrasjonen presenterte hovedfunnene fra en studie gjennomført av SSB på oppdrag fra Forskningsrådet. Studien ser på forskerrekruttering og karriereveier innenfor de målrettede energi- og petroleumsaktivitetene.

Utgangspunktet har vært alle stipendiater finansiert av sentre og prosjekter innen energi og petroleum finansiert via Forskningsrådet i perioden 2005 og 2021. Tematikken er svært relevant spesielt på grunn av kompetansebehovene i energi- og petroleumssektorene, forventninger om kompetanseflyt mellom dem og det høye antallet utenlandske stipendiater i Norge.

Gjennom denne studien har vi nå fått oppdatert kunnskapsgrunnlaget vårt på feltet. Dette er kunnskap som er relevant for porteføljeanalysen og investeringsplanen.

Porteføljestyret hadde følgende kommentarer:

- Rapporten er svært interessant og nyttig.
- Utviklingen i rekruttering følger tilsynelatende syklene i sektoren og oljeprisen.
- Andelen utenlandske stipendiater er høy, og mange flytter utenlands etterpå.
- Valutakurs, som nå er i negativ utvikling, vil påvirke i hvor stor grad stipendiatene blir i Norge. Lønnsutviklingen trekker ikke lenger positivt, men gode sosiale ordninger, som mulighet til permisjoner, sykepenger og gratis helsevesen, kan imidlertid fortsatt være trekkplaster.
- For å beholde kompetansen fra utenlandske stipendiater etter gjennomført doktorgrad eller postdoktor, er det viktig at næringslivet tilbyr attraktive karrieremuligheter.
- Sikkerhetsmessige vurderinger vil sette strenge begrensninger for mange framtidige ansettelses.

Vedtak

Porteføljestyret tok saken til etterretning.

Sak 18/23

Investeringsplan

Administrasjonen innledet med en kort gjennomgang av utkastet til investeringsplan. Investeringsplanen er et sentralt virkemiddel for å oppnå målene i porteføljeplanen og føringer i tildelingsbrevene fra departementene.

Programstyret mener at

- Forskerprosjekt bør prioriteres, avgrensning er nødvendig og må diskuteres, en viss bredde er nødvendig for å få tilstrekkelig gode søknader/prosjekter.
- Det er avgjørende med et forutsigbart karriereløp og finansiell sikkerhet for å tiltrekke norske kandidater og beholde internasjonale kandidater. Samfunnet generelt spiller også en viktig rolle for å holde på gode kandidater videre i karrieren. Bevisst bruk av begreper er viktig for å tiltrekke seg kandidater av begge kjønn.
- Næringslivet bremser investeringene, det vil bli mer trykk på offentlig finansiering. Vi kan vurdere å kreve samarbeid mellom næringsliv og kunnskapsmiljøene også i IPN for å ivareta kompetansebasen og fordi instituttsektoren har kompetansen til å rigge gode prosjekter.
- Det må arbeides for å øke antall og kvalitet på søknader om innovasjonsprosjekter. Balansen mellom utlysning av innovasjonsprosjekter og utlysninger rettet mot forskningsorganisasjonene ble diskutert. Så lenge søknadstilfanget er så lavt, er det vanskelig å argumentere for en høyere prioritering av innovasjonsprosjekter.

Porteføljestyret sluttet seg enstemmig til det fremlagte forslaget til investeringsplan og den foreslåtte fordelingen på de ulike søknadstypene.

Vedtak

Porteføljestyret slutter seg til forslaget til investeringsplan med kommentarer som framkom i møtet og fremmer denne til godkjenning hos Styret.

Sak 19/23

Bevilgninger KSP-K

Vedtak ble fattet i saken.

Sak 20/23

Eventuelt

Hege Kverneland roste styreleder for måten møtene i PSPETRO blir ledet på.

Sak 21/23

Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak

Vedtaksprotokollen ble godkjent.